

MINISTERIE VAN TEWERKSTELLING EN ARBEID

Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk.

Advies nr. 1 van 18 november 1996 met betrekking tot het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het Algemeen Reglement voor de arbeidsbescherming wat de veiligheidsposten betreft.

I. VOORSTEL EN MOTIVERING

Bij brief van 9 april 1996 heeft de Minister van Tewerkstelling en Arbeid aan de Voorzitter van de Hoge Raad een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het Algemeen Reglement voor de arbeidsbescherming wat de veiligheidsposten betreft, toegestuurd met het verzoek het advies van de Hoge Raad terzake in te winnen.

Het ontwerp van koninklijk besluit beoogt de medische onderzoeken met betrekking tot de veiligheidsposten beter af te stemmen op de huidige toestand ter zake:

- Het begrip "veiligheidspost" wordt uitgebreid tot aandachtsfuncties. Een definitie ervan wordt gegeven.
- Om interpretatiemoeilijkheden op te vangen wordt het begrip "derden" ingevoerd ter vervanging van het begrip "medewerknemers".
- Een simulatietest wordt ingevoerd.
- De periodiciteit van de testen wordt afhankelijk gemaakt van de leeftijd.

Het ontwerp van koninklijk besluit werd op 6 mei 1996 aan het Uitvoerend Bureau van de Hoge Raad voorgelegd. (doc. SHE – P520 – BE2377).

Het Uitvoerend Bureau heeft een werkgroep van de Hoge Raad belast met het onderzoek van het ontwerp van koninklijk besluit.

De werkgroep heeft één vergadering gewijd aan het onderzoek van het probleem (vergadering van 17 september 1996).

Het eindverslag van de werkgroep het het dossier werden aan de Hoge Raad voorgelegd op de vergadering van 18 november 1996 (doc. SHE-P520-1859 en 1859bis).

II. ADVIES UITGEBRACHT DOOR DE HOGE RAAD OP DE VERGADERING VAN 18 NOVEMBER 1996

Tussenkomst door een arbeidsgeneesheer – bestendig deskundige.

1° Begrip "aandachtspost"

Het begrip aandachtspost is restrictiever dan het begrip veiligheidspost (alle aandachtsposten zijn veiligheidsposten maar niet alle veiligheidsposten zijn aandachtsposten).

Het betreft dus geen uitbreiding van het begrip veiligheidspost maar een verduidelijking voor een deel van wat onder veiligheidspost wordt verstaan.

2° Invoeren van een simulatietest.

Men dient te refereren naar de reële omstandigheden.

Daar er evenwel tal van reële omstandigheden zijn kan men zich de vraag stellen hoeveel tijd het zal vergen om een inventaris op te stellen van alle mogelijke testen om aan die verschillende reële situaties tegemoet te komen.

Indien men een reeks testen zou selecteren blijft de vraag: op welke basis?

3° Periodiciteit van de testen.

Een zekere flexibiliteit dient te worden ingebouwd.

De arbeidsgeneesheer moet kunnen oordelen over de wenselijkheid om, in functie van de gezondheidstoestand van de betrokken persoon, de periodiciteit van de testen, bepaald in 1 jaar, te verminderen.

De periodiciteit moet niet noodzakelijk gebonden zijn aan de leeftijd van de betrokken persoon.

Advies van de vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties

1. Algemene bemerking.

Het ontwerp van koninklijk besluit is niet vergezeld van een motivatie om tot een aanpassing van de huidige tekst van het Algemeen Reglement voor de arbeidsbescherming over te gaan.

Op basis van informatie ingewonnen bij de mensen uit de praktijk stellen zich bij de huidige toepassing van het Algemeen Reglement voor de arbeidsbescherming geen specifieke problemen. Evenmin werd een toename van het aantal ongevallen of een specifiek risico vastgesteld die een aanpassing van het Algemeen Reglement voor de arbeidsbescherming zou rechtvaardigen.

2. Standpunt in verband met de voorgestelde wijzigingen.

☛ De uitbreiding van veiligheidspost tot aandachtspost

Indien onder veiligheidsposten verstaan wordt de functies uit gevoerd door operatoren in controlekamers van chemische en nucleaire installaties, of de bediening van zeer grote automatische installaties die in controlekamers opgevolgd worden, dan zijn deze personen reeds op basis van het huidig Algemeen Reglement voor de arbeidsbescherming onderworpen aan een geneeskundig onderzoek.

Het invoeren van de term "aandachtspost" betekent geen nieuw element.

De definitie die gehanteerd wordt in het ontwerp van koninklijk besluit laat zeer brede interpretaties toe die in de praktijk kunnen leiden tot een uitbreiding van de categorieën personen die nu onderworpen zijn aan een geneeskundig onderzoek.

Dit is totaal in tegenstelling met de filosofie die gevolgd is door Mevrouw de Minister bij het uitwerken van de wet betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk.

Daar werd immers van uitgegaan dat naar de toekomst toe de arbeidsgeneeskunde meer een preventieve taak zou krijgen en afgestapt zou worden van geneeskundige onderzoeken.

Voorstel

Behouden van de huidige tekst van het Algemeen Reglement voor de arbeidsbescherming.

☛ Vervangen van "medewerknemers" door "derden"

Uit de toelichting gegeven bij het ontwerp van koninklijk besluit zou blijken dat hier in het bijzonder autobuschauffeurs bedoeld worden die "niet-werknemers" vervoeren.

Hierbij is er een volledig dubbelgebruik met de medische schifting, geregeld bij koninklijk besluit van 20 september 1991 betreffende de geneeskundige schifting en het medisch toezicht op de bestuurders van motorvoertuigen.

Verder wordt hier een volledig onderscheid gemaakt tussen zelfstandigen die derden zouden vervoeren en werknemers die derden zouden vervoeren hetgeen tot een verschillende behandeling aanleiding zou geven.

Indien Mevrouw de Minister het probleem van de medische schifting (cfr. het hogervermeld koninklijk besluit van 20 september 1991 dat door de Minister van Tewerkstelling en Arbeid medegetekend werd) verder wenst aan te passen aan de behoeften van de praktijk, is het noodzakelijk dat een oplossing gezocht wordt met de Minister van Verkeerswezen die verantwoordelijk is voor de medische schifting.

Noch een dubbel onderzocht noch een verschillende behandeling tussen werknemers en zelfstandigen is aanvaardbaar.

☛ Het invoeren van de term "eigen" veiligheid

Deze uitdrukking geeft eveneens aanleiding tot zeer brede interpretaties.

In de praktijk kan men stellen dat iedere werknemer zijn eigen veiligheid in gevaar kan brengen en dat in uitvoering van voorgelegde tekst iedere werknemer dus zou onderworpen zijn aan een geneeskundig onderzoek.

Dit is volgens de vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties volledig in tegenstelling met de bedoeling van Mevrouw de Minister.

Dergelijke dubbelzinnigheid kan dus niet in de tekst ingevoerd worden.

☛ Invoeren van een simulatietest

Een test waarbij de reële omstandigheden worden nagebootst voor de verschillende veiligheidsfuncties is in de praktijk slechts voor bepaalde gevallen mogelijk.

In deze gevallen wordt dit trouwens nu reeds toegepast.

Het risico van het invoeren van bijkomende simulatietesten is dat, op basis van een proef waar totnogtoe weinig wetenschappelijke erkenning voor bestaat, werknemers zonder meer ongeschikt of geschikt kunnen verklaard worden.

In het kader van een nieuwe wetgeving werd en juist naar gestreefd aan de arbeidsgeneesheer meer verantwoordelijkheid te geven om hem in staat te stellen beter te oordelen op welke manier hij de geschiktheid van de werknemers kan vaststellen.

Het systematisch opleggen van simulatietesten zou tot een sterke toename van de kosten leiden zonder dan men enige garantie heeft dat deze testen een valabel criterium zouden zijn.

Totnogtoe bestaat geen enkele wetenschappelijke basis om te zeggen dat een persoon van 25 jaar jaarlijks een test zou moeten ondergaan om zijn geschiktheid voor het besturen van een voertuig te beoordelen.

Verder is er evenmin een wetenschappelijke basis om te beoordelen of oudere personen om de zes maand of om de drie maand een test moeten ondergaan.

Voorstel

Er wordt aan de arbeidsgeneesheer overgelaten te beslissen om de best geschikte methode of test te gebruiken om de geschiktheid van de werknemer vast te stellen. Ook de frequentie van een eventuele test zou door de arbeidsgeneesheer kunnen vastgesteld worden.

III. BESLISSING

Het ontwerp van koninklijk besluit zal automatisch aanleiding geven tot een sterke uitbreiding van de geneeskundige onderzoeken en het systematiseren van simulatietesten waarvan de efficiëntie niet bewezen is.

Beide elementen zullen automatisch tot een grote meerkost leiden zonder enige waarborg voor verbetering van het veiligheidsniveau.

Dit is volledig in tegenstelling met de verklaringen van Mevrouw de Minister waarin gepleit wordt enerzijds voor een beperking van de kosten en anderzijds voor een valorisatie van de preventieve actie van de arbeidsgeneeskunde.

Door het uitbreiden van de geneeskundige onderzoeken naar bestuurders in contact met derden wordt een overlappende verplichting ingevoerd (een bewijs van medische schifting en het arbeidsgeneeskundig onderzoek.)

Dit probleem moet aangepakt worden in overleg met de Minister van Verkeerswezen, die instaat voor het bewijs van medische schifting dat op elke chauffeur van toepassing is.

Advies van de vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties.

Niettegenstaande het gebrek aan informatie over de motivatie vanwege Mevrouw de Minister gaan de vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties akkoord met het principe om het begrip veiligheidspost uit te breiden tot het begrip aandachtspost.

Zij zijn inderdaad van mening dat bepaalde werknemers posten bezetten waarvoor geen specifiek geneeskundig toezicht is voorzien daar waar, door hun functie, zij hun eigen veiligheid of die van derden in gevaar kunnen brengen.

Zij denken in het bijzonder aan autobuschauffeurs, aan werknemers in controlekamers of nog aan bepaalde bewakingsagenten.

Zij geloven echter niet dat de uitbreiding van de definitie aanzienlijke gevolgen zal hebben op het aantal onderworpen werknemers in het kader van de voorgestelde definitie.

Bemerkingen per artikel

Artikel 1:

Akkoord met de voorgestelde definitie, rekening houdend met de volgende bemerkingen:

- de vertegenwoordigers van het ACV vragen om het woord "ernstig" te schrappen daar het niet voorkomt in de huidige wetgeving en het geenszins gegrond is.
- de vertegenwoordigers van het ABVV vragen om het begrip "derden" te omschrijven.

Artikel 3:

De vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties zijn van mening dat een simulatietest niet specifiek moet worden voorzien.

De keuze van de methode zou aan de arbeidsgeneesheer moeten worden overgelaten gezien de arbeidsgeneesheer de staat van aandacht van de werknemers kan vaststellen.

Zij stellen derhalve een nieuwe formulering van de paragraaf voor die de aandacht trekt op het feit dat tijdens het onderzoek het aandachtsvermogen van de werknemer moet worden onderzocht.

"Het periodiek medisch onderzoek van de werknemers die een veiligheids- of aandachtspost bekleden moet de arbeidsgeneesheer toelaten om te oordelen over het aandachtsvermogen van de werknemer."

Bovendien wensen zij dat de periodiciteit van de onderzoeken behouden blijft op één jaar, ongeacht de leeftijd van de werknemer. Zij willen geen specifieke frequentie voor de oudere werknemers.

Ingeval beslist wordt om het periodiek geneeskundig onderzoek aan te vullen met een simula-tietest vragen de vertegenwoordigers van het ABVV dat in het koninklijk besluit de inhoud van de test en de weerde die hij op het praktisch vlak kan opleveren zouden opgenomen worden.

BESLISSING

Het ontwerp van koninklijk besluit met het dossier en het advies van de Hoge Raad aan Me-vrouw de Minister toezenden.